

อ ำ นั ญ ส์
คั ญ น รั บ คั

ถ้าวิญญูชนเข้าไปนั่งใกล้บัณฑิตแม้เพียงครูเดียว
เขาย่อมรู้แจ้งธรรมได้ฉับพลัน
เหมือนลั่นที่รู้รสแกงจะนั้น

อานิสงส์ต้อนรับดี

๒๓๕

การสร้างสันติสุขให้เกิดขึ้นกับโลกนั้น ไม่ใช่เรื่องเพ้อฝัน แต่เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ เพราะพระธรรมกายมีอยู่แล้วในตัวของมนุษย์ ทุกๆ คน ไม่ว่าจะเป็นชาติไหนภาษาไหน ศาสนาไหน หรือเผ่าพันธุ์ใดก็ตาม ขึ้นชื่อว่ามนุษย์ทุกคนเข้าถึงได้ทั้งนั้น วิธีที่จะทำให้เกิดสันติภาพแก่โลก เราจะต้องเริ่มต้นจากตัวเราก่อน โดยการสร้างสันติสุขภายในให้บังเกิดขึ้น ฝึกใจของเราให้หยุดนิ่ง ให้เข้าถึงพระธรรมกายภายใน เมื่อเข้าถึงแล้ว ความสุข ความบริสุทธิ์ ความเบิกบาน จะแผ่ขยายออกไป กลั่นบรรยากาศ และทุกสิ่งทุกอย่างรอบตัว ให้สะอาดบริสุทธิ์ขึ้นไปเรื่อยๆ จนกระทั่งแผ่คลุมไปทั่วทั้งโลก เมื่อความแตกต่างหมดไป สันติสุขทั้งภายนอกและภายในก็จะบังเกิดขึ้น

พระลัมมะลัมพุทเธเจ้าตรัสไว้ใน คาถาธรรมบท ว่า

“ตระกูลที่ประกอบด้วยองค์ ๙ เหล่านี้ คือเขาต้อนรับด้วยความพอใจ อภิวัตด้วยความพอใจ ให้อาสาด้วยความพอใจ ไม่ซ่อนของที่มีอยู่ เมื่อของมีมาก ก็ให้มาก เมื่อมีของประณีต ก็ให้ของประณีต ให้โดยเคารพ ไม่ให้โดยไม่เคารพ เข้าไปนั่งใกล้เพื่อฟังธรรม เมื่อกล่าวธรรมอยู่ เขาก็นินดีในธรรมเทศนา ภิกษุทั้งหลาย ตระกูลที่ประกอบด้วยองค์ ๙ เหล่านี้แล ภิกษุยังไม่เข้าไป ก็ควรเข้าไป และครั้นเข้าไปแล้ว ก็ควรนั่งใกล้”

อานิสงส์ต้อนรับดี

๒๗๖

การต้อนรับปฏิสันถารเป็นคุณธรรมประการหนึ่งในคารวธรรมที่พระบรมศาสดาทรงยกย่องว่า เป็นเหตุแห่งความสุขและความเจริญ การต้อนรับด้วยการแสดงน้ำใสใจจริง และมีไมตรีจิตนี้ เป็นการช่วยลดช่องว่างความเคอะเขินของผู้มาเยือน ความไม่เข้าใจซึ่งกันและกันที่อาจค้างคาใจมาก่อน ก็จะพลอยมลายหายสูญไปด้วย เพราะเราได้แบ่งปันความสุขให้กับทุกๆ คน ที่มาเยือนบ้านของเราด้วยความยินดี พระบรมศาสดาทรงให้ข้อสังเกตแก่ภิกษุสงฆ์ผู้จำเป็นจะต้องเข้าไปในตระกูลว่าบ้านไหน มีศรัทธาหรือไม่มีศรัทธา มีความเต็มใจในการต้อนรับแขกแค่ไหน พระองค์ทรงแนะนำเอาไว้ให้เรียบร้อยแล้ว

*ในสมัยพุทธกาล มีอยู่วันหนึ่ง ขณะที่พระเจ้าปเสนทิโกศลประทับยืนอยู่ที่สีหบัญชรภายในพระราชมณฑีร ทรงทอดพระเนตรเห็นภิกษุสงฆ์หลายพันรูป ซึ่งกำลังเดินทางไปรับภัตตาหารในคฤหาสน์ของมหาเศรษฐีประจำเมือง คือ ท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี จูฬอนาถบิณฑิกเศรษฐี วิสาขมหาอุบาสิกา และพระนางสุปปาวสา จึงตรัสถามพวกราชบุรุษว่า “พระคุณเจ้าจะพากันไปไหน” เมื่อทราบว่าเป็นภิกษุสงฆ์พันรูปไปรับภัตตาหาร ซึ่งมีเจ้าภาพคอยถวายเป็นประจำในคฤหาสน์ของอนาถบิณฑิก-

อานิสต์ต้อนรับดี

๒๓๓

เศรษฐีทุกวัน ภาษีอีก ๕๐๐ รูป ไปรับบาตรที่คฤหาสน์ของจุฬอนาถบิณฑิกเศรษฐีเป็นประจำ ส่วนในคฤหาสน์ของนางวิสาขามหาอุบาสิกาและนางสุปปวาสา ก็เช่นเดียวกัน จึงเกิดกุศลจิตศรัทธา อยากได้บุญจากการถวายสังฆทานบ้าง

ครั้นดำนี้นั้นแล้ว จึงเสด็จไปที่วิหาร นิมนต์พระบรมศาสดา พร้อมทั้งภิกษุพันรูป ถวายทานด้วยพระหัตถ์ของพระองค์เองถึง ๗ วัน ในวันที่ ๗ พอถวายบังคมพระศาสดาแล้วก็ทูลนิมนต์ให้พระพุทธร่องค์พร้อมด้วยภิกษุ ๕๐๐ รูป ทรงรับภิกษาของพระองค์เป็นประจำ พระบรมศาสดาจึงตรัสว่า “มหาบพิตร ธรรมดาพระพุทธรเจ้าทั้งหลาย ย่อมไม่รับภิกษาประจำในที่แห่งเดียว เพราะว่ามหาชนหวังการเสด็จมาของพระพุทธรเจ้าทั้งหลาย”

พระราชาทูลว่า “ถ้าอย่างนั้น ขอพระองค์ได้โปรดส่งภิกษุรูปหนึ่งไปเป็นประจำเถิด พระพุทธรเจ้าข้า” พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงมอบหน้าที่นี้ให้พระอานนทเถระ ที่จะต้องนำคณะสงฆ์ ๕๐๐ รูป เข้าไปรับภัตตาหารในพระราชมณเฑียรเป็นประจำ เมื่อพระราชได้สดับเช่นนั้น ทรงปลาบปลื้มพระทัยมาก ที่คณะสงฆ์จะไปเป็นเนืองนิตย์ให้ทุกวัน แต่เนื่องจากพระราชาทรงมีราชกรณียกิจมาก จึงถวายทานด้วยพระองค์เองเพียง ๗ วัน พอวันที่ ๘ พระราชา

อานิสงส์ต้อนรับดี

๒๓๘

มัวแต่ทรงราชกิจเพลิน เลยลืมจัดอาหารถวายพระภิกษุ

ธรรมเนียมในราชตระกูลอย่างหนึ่ง คือ เมื่อพระราช
ไมทรงรับสั่ง พวกราชบุรุษจะไม่ปูลาดอาสนะ หรือนิมนต์ภิกษุสงฆ์
ให้นั่งแล้วอังคาส ฝ่ายภิกษุสงฆ์เมื่อไม่ได้รับการต้อนรับ เลยพา
กันหลีกไปเสียดลายรูป ในวันที่ ๒ พระราชายังทรงลืมอีก คราวนี้
ภิกษุสงฆ์จำนวนมากพากันกลับไปก่อน แม้ในวันที่ ๓ พระราช
ก็ยังลืมอีกเช่นเคย คราวนี้ ภิกษุสงฆ์ทุกรูปได้ไปบิณฑบาตที่อื่น
จนหมด เหลือเพียงพระอานนท์ รูปเดียวเท่านั้น

เมื่อพระราชาระลิกได้ก็รีบเสด็จไปเตรียมถวายภัตตาหาร
ครั้นทอดพระเนตรเห็นภัตตาหารที่จัดเตรียมถวายเหลือมากมาย
แต่ไม่ทรงเห็นภิกษุสงฆ์ จึงตรัสถามว่า “พระคุณเจ้าทั้งหลาย
มิได้มาหรือ” ครั้นสดับว่า “พระอานนท์เถระมารูปเดียวเท่านั้น”
จึงไม่พอพระทัยต่อคณะสงฆ์เป็นอย่างมาก จึงเสด็จไปฟ้อง
พระบรมศาสดาว่า “ภิกษุ ๕๐๐ รูป ไม่ให้ความสำคัญต่อ
หม่อมฉันเลย พระเจ้าข้า”

พระบรมศาสดาทรงแก้ต่างให้พระภิกษุสงฆ์ว่า
“มหาบพิตร สวากของอาตมภาพ ไม่มีความคุ่นเคยกับพระองค์
เพราะเหตุนั้น ภิกษุทั้งหลาย จักไม่ไปแล้ว” จากนั้นจึงทรงรับสั่ง
ให้ภิกษุสงฆ์มาประชุมกัน พร้อมกับแนะนำลักษณะของตระกูล

อานิสงส์ต้อนรับดี

๒๗๕

ที่ควรเข้าไปและไม่ควรเข้าไป อีกทั้งเป็นการสอนพระราชาทางอ้อมด้วยว่าพระองค์ไม่ได้มีคุณสมบัติของท่านบดีที่ภิกษุควรเข้าไปเลย ทรงให้ข้อสังเกตเอาไว้ว่า “ภิกษุทั้งหลาย ตระกูลที่ประกอบด้วยองค์ ๙ ภิกษุยังไม่เข้าไปแล้ว ก็ไม่ควรเข้าไป และครั้นเข้าไปแล้ว ก็ไม่ควรนั่งใกล้ ตระกูลที่ประกอบด้วยองค์ ๙ คือ เจ้าภาพไม่ต้อนรับด้วยความพอใจ ไม่อภิวาทด้วยความพอใจ ไม่ให้อาสนะด้วยความพอใจ ซ่อนของที่มีอยู่เอาไว้ เมื่อของมีอยู่มาก ก็ให้แต่น้อย ให้ของที่เศร้าหมอง ให้โดยไม่เคารพ ไม่เข้ามาฟังธรรม เมื่อแสดงธรรมอยู่ เขาก็ไม่ยินดี ภิกษุทั้งหลาย ตระกูลที่ประกอบด้วยองค์ ๙ เหล่านี้แล ภิกษุยังไม่เข้าไปแล้ว ก็ไม่ควรเข้าไป และครั้นเข้าไปแล้ว ก็ไม่ควรนั่งใกล้”

ภิกษุทั้งหลาย ตระกูลที่ประกอบด้วยองค์ ๙ ที่ภิกษุยังไม่เข้าไป ก็ควรเข้าไป และเมื่อเข้าไปแล้ว ก็ควรนั่งใกล้ คือ เจ้าภาพต้อนรับ อภิวาท ถวายอาสนะด้วยความเต็มใจ ไม่ซ่อนของที่มีอยู่ มีของมากก็ให้ของมาก เมื่อมีของประณีต ก็ให้ของประณีต ให้โดยเคารพ เข้าไปนั่งใกล้ เพื่อฟังธรรม เมื่อพระแสดงธรรมอยู่ เจ้าภาพก็ยินดีในการฟังธรรม ภิกษุทั้งหลาย ตระกูลที่ประกอบด้วยองค์ ๙ เหล่านี้แล ภิกษุยังไม่เข้าไป ก็ควรเข้าไป และครั้นเข้าไปแล้ว ก็ควรนั่งใกล้”

เราจะเห็นว่า ถ้าอยากให้พระภิกษุท่านมาโปรดเราถึงบ้าน

อานิสงส์ต้อนรับดี

๒๘๐

เพื่อความเป็นสิริมงคล ที่จะได้สั่งสมบุญให้กับตนเองให้ยิ่งขึ้นไป ก็ต้องทำให้ถูกหลักวิชา คือต้องต้อนรับท่านด้วยความปิติยินดี ยิ้มแย้มแจ่มใส กราบไหว้ด้วยความเคารพ ถวายอาสนะที่นั่ง ที่เหมาะสม เมื่อของมีมาก ก็ถวายของมาก เมื่อมีของประณีต ก็ถวายของประณีต ถวายโดยเคารพ เพราะอานิสงส์นี้จะทำให้ เราได้เกิดในตระกูลสูง มีสมบัติให้ใช้สอยไม่ขาดมือ ของกิน ของใช้ก็จะประณีต

เมื่อพระฉันทกตาทหารเสร็จแล้ว ก่อนจะรับพรพระ เป็นภาษาบาลี ก็อาราธนาท่านเทศน์ให้พวกเราฟัง ถ้ากล่าวคำ อาราธนาธรรมเป็นภาษาบาลีไม่ได้ ก็กล่าวนิมนต์เป็นภาษาไทย นั้นแหละ จากนั้น ก็ตั้งใจฟังธรรมให้ดี เพราะพระท่านกำลังให้ ธรรมทานเป็นปฏิการคุณในวัดอุทยานที่เราได้ถวายไว้ดีแล้ว การฟังธรรมยังถือว่าเป็นมงคลอันสูงสุดอีกด้วย นี่เป็นทางมา แห่งบุญใหญ่ของเรา อีกทั้งจะทำให้เป็นที่รักของมนุษย์และ เทวดาทั้งหลาย เหล่าเทวดาที่มาฟังธรรม ก็ลงปกป้องคุ้มครอง รักษาบ้านของเรา ให้มีความร่มเย็นเป็นสุข พระภิกษุที่มาเป็น เนื่อนาบุญให้กับเราท่านก็จะเมตตาแนะนำธรรมะที่ละเอียดลึกซึ้ง ทำให้ใจของเราเบิกบานชุ่มชื้นอยู่ในบุญ เมื่อคราวนั่งธรรมะ ใจของเราจะละเอียดอ่อน หยุดนิ่งได้อย่างรวดเร็ว เข้าถึง พระรัตนตรัยภายในได้อย่างง่ายดายดวยสะดวกสบายกันทุกคน